

SOC706, Metodologie sociálních věd

Úkol č. 7 – Finalizace simulovaného výzkumu

Téma: Jaké jsou politické inklinace lidí, kteří příští rok nepůjdou k volbám

Název je zavádějící, spíš asi „...kteří mají v úmyslu nejít k volbám“

Výzkumný tým: Fialová 203205, Kabát 182759, Kolářová 102748

Oponentura:

Zuzana Bláhová (182547), Ing. Lenka Navrátilová (182544), Barbora Skoumalová (182345)

Výzkumné téma: Jaké jsou politické inklinace lidí, kteří příští rok nepůjdou k volbám.

Nejen název, i téma je formulováno jako výzkum reality spíše virtuální. První otázka dotazníku by musela být vyřazovací, a i tak není jisté, že nakonec k volbám dotyčný nepůjde.

Účel: V roce 2002 přišlo k volbám do Poslanecké sněmovny Parlamentu 58% voličů (viz portál ČSÚ a poslanecké sněmovny). 42% potencialních voličů se tedy rozhodlo nevolit. Účelem našeho výzkumu je zjistit, jaké jsou volební preference této skupiny, i.e. jaká je skutečná politická nálada v naší zemi, jestli inklinujeme spíše k pravicovému či levicovému uspořádání společnosti, a jaká parlamentní strana by pravděpodobně volby vyhrála, kdyby k volebním urnám přistoupila také skupina 'nevoličů'.

Výsledky by byly zajímavé, zejména pro politické strany. Ale, jak už bylo řečeno, je bez záruky, že dotyčný respondent k volbám nakonec opravdu nepůjde. A jak při jednorázovém výzkumu zjistit touto nejistotou způsobenou pravděpodobnou chybu, aby účel zůstal účelný?

Určení výzkumné jednotky: $VJ = n =$ populace ČR 18+ s právem volit. Jedná se o průzkum veřejného mínění. Pomocí metodiky kvótního výběru vybereme 1000 respondentů. Pokud uvažujeme, že je nás 10milionů a jen starší 18ti let mohou volit, **jeví se** neexaktní formulace, nebo neformální slovní obrat? 1000 respondentů jako dostatečné množství pro reprezentativní vzorek české společnosti.

Abychom mohli pracovat pomocí kvótového výběru, musíme určit velikost kvót a definovat kvótová kritéria.

Mluvíme-li o určování velikosti kvót nemáme na mysli ani tak absolutní počet lidí – nositelů vybraného znaku – jako spíše jejich proporční zastoupení. Při určování velikosti kvót nám půjde o to, aby byl daný znak (kvótové kritérium) zastoupen ve vzorku v obdobné proporcii, jako je tomu v populaci, na níž se mají závěry bádání vztahovat. Pokud má být reprezentativní vzorek populací v 'malém', musí být poměr mužů a žen, vzdělaných a málo vzdělaných, vesničanů a městských obyvatel ve vzorku obdobný jako je v celé populaci. Každý má navíc do-

stat šanci být do vzorku zahrnut. Myslíme, že toho docílíme tak, že Českou republiku rozdělíme na kraje (14), a ty následně na obce, jež podle rozložení obyvatel rozdělíme na pět skupin: obce do 1000, 5000, 10 000, od 50 000 do 100 000 a nad 100 000 obyvatel. Kromě Prahy tedy získáme v každém kraji pět dotazovacích míst. Procentuální zastoupení respondentů bude kopírovat rozložení populace, tedy, pokud např. v Praze žije 12% populace, uděláme v Praze 12% dotazů.

Definice kvótových kritérií, tedy vybrané znaky, které považujeme za potřebné zohlednit při tvoření vzorku jsou v našem případě následující: věk (18+), pohlaví, nejvyšší ukončené vzdělání (zjistili jsme, že v základní populaci ČR je 36% lidí se základním vzděláním, 50% středoškoláků a 14% vysokoškoláků. To musíme zohlednit také v našem výběru respondentů.), hlavní zaměstnání a náboženské **vzdělání** ??? – asi překlep. Pokud totiž vymezíme výzkumnou jednotku právě takto, budeme moci demonstrovat také další souvislosti mezi zkoumanými jevy. Např. souvislost volebního chování (máme na mysli imaginární volební chování, neboť naši respondenti patří do skupiny 'nevoličů') se vzděláním, věkem, pohlavím či náboženským vyznáním a případný posun imaginárních volebních preferencí.

Předpokládáme, že **pokud budeme** ? Musíte být, jinak ten grant nedostanete – a grantovou komisi musíte přesvědčit, že **jste** dobře obeznámeni. dobře obeznámeni s charakteristikou populace (demografické přehledy, statistické ročenky aj.) měl by kvótový výběr vést k reprezentativním výsledkům bádání.

OK, kvótový výběr je dobrá strategie.

Výzkumná strategie: Naším výzkumným nástrojem bude standardizovaný dotazník uzavřených a polouzavřených otázek, jejichž vyplnění nezabere respondentům více jak 10 minut.

Způsob distribuce zajistí školení tazatelé (fyzické osoby). Po sestavení dotazníku provedeme nejprve pilotní dotazování na malém testovacím kruhu respondentů a teprve pak - dotazník upravený a zbavený všech nejasností - předáme tazatelům za účelem výzkumu.

Domyslíme si, že to nebude longitudinální studie, ale mělo by to být jasně určeno.

Pretest – výborně!

Teoretická hypotéza: Účast ve volbách souvisí: se zájmem o politiku; s vírou, že hlas jednotlivce může ve společnosti něco změnit a s přesvědčením, že výhra té či oné politické strany bude znamenat zlepšení osobního života, života rodiny a potažmo změny celospolečenského klimatu; se spokojeností s vlastním životem a s vývojem společnosti. Nezájem o politické dění bude tedy v přímém rozporu s výše zmiňovaným.

Politické inklinace ovlivňují sociodemografické charakteristiky, sociokulturní kapitál a současná ekonomická situace.

Jistěže účast ve volbách „souvisí“ a politické inklinace jsou „ovlivňovány“, ale jak? Čím přesně, jakým směrem a do jaké míry? Tohle není hypotéza, nedá se na tom ověřit pozitivní ani negativní korelace.

Konceptualizace a operacionalizace:

- Sociodemografické charakteristiky.
- Spokojenost s vlastním životem.
- Spokojenost s vývojem společnosti.
- Znalost politické situace.
- Účast v předešlých volbách.
- Politická inklinace.

Kde jsou jednotlivé koncepty k těmhle pojmům? Konceptualizace znamená „definování“. To tu není.

Indikátory:

- Věk, vyznání, nejvyšší dosažené vzdělání, trvalé bydliště, příjem.
- Na škále od 1 do 100 vyznačte míru spokojenosti s vlastním životem.
- Myslíte si, že se budete mít za pět let lépe než se máte teď?
- Jaká politická strana vyhrála poslední volby?
- Kolikrát za život jste se aktivně zúčastnil voleb?
- Jste pro bezplatné zdravotnictví? Jste pro bezplatné školství? Souhlasíte se zavedením soukromých škol? Co si myslíte o míře korupce v naší společnosti? Jste pro zavedení rovné daně? Souhlasíte s výší věku odchodu do důchodu?

Které indikátory indikují které koncepty? Jak je indikují (jak a co přesně mají měřit?) Indikátory mají dané konceptualizované pojmy vysvětlit, jasně určit, co na ně ukazuje. Taková operacionalizace tu není. Nejsou tu ani pracovní hypotézy – hypotézy o předpokládaném vztahu jednotlivých konceptů.

Seznam literatury:

1. Kol. Autorů, 1998. „Demografie (nejen) pro demografy“, Praha: SLON.
2. Filip, J. 1993. „Volební právo pro parlamentní a obecní volby v České republice“. Brno: Masarykova univerzita.
3. Klíma, M. 1998. „Volby a politické strany v moderních demokraciích“. Praha: Radix.
4. Rovná, L. 2004. „Kdo vládne Británii“. Praha: SLON.
5. Friedman; Milton a kol. 1992. „Svoboda volby“. Praha: H&H.

6. Rabušic, L., Mareš, P. 1996. "Je česká společnost anomická?". Soc. časopis, Vol. 32.
7. Šaradín, P. 2002. "Volby 2002: analýza programů a výsledků ve volbách do Poslanecké sněmovny". Olomouc: Periplum.
8. Alan, J. 1995. "Dialogy o občanské společnosti". Praha: SLON.
9. Finer, H., Hicks, G., Riesman, D. "Political Apathy in America". USA: The University of Chicago, Round Table, No. 657 (Oct. 29, 1950).
10. Crew, I.; Fox, A.; Alt, J. 1977. "Non-voting in British General Elections: 1966 – 1974". London: Croom Helm, British Political Sociology Yearbook, vol. 3: Participation in Politics.
11. Klaus, V. 2002. "Občan a obrana jeho státu", Praha: CEP.
12. Bauman, Z. 2005. "Individualizovaná společnost". Praha: Mladá Fronta.
13. Krejčí, O. 1994. "Kniha o volbách". Praha: Victoria Publishing.
14. Novák, M. 1995. "Je voličské chování racionální?". Praha: Politologická revue, Vol 2.
15. Zalová, S. 1990. "Demokracia a slobodné voľby". Bratislava: Osvet. Ústav.

Citace nejsou ani podle ČSN, ani podle Sociologického časopisu.

Další připomínky:

- 1) pravopis (spíš stylistické nedostatky)
- 2) formální úprava textu
- 3) chybí některé body uvedené v předepsané osnově: terminář výzkumu; kontext i zdůvodnění jsou jen letmo zahrnuty do jiných oddílů...
- 4) takto formulovaný výzkum je díky nedostatečné operacionalizaci a konceptualizaci nevalidní – a tudíž nereliabilní